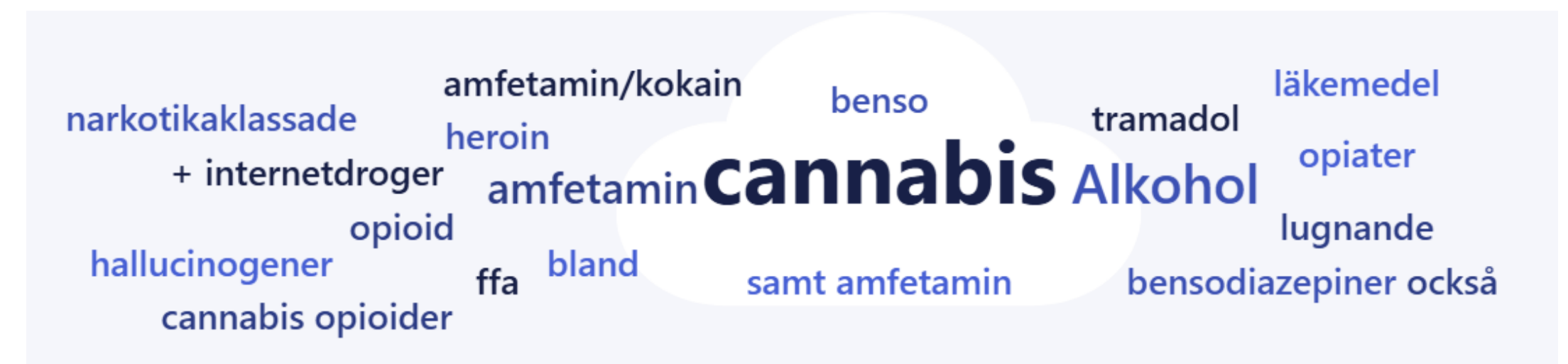

Rättspsykiatriska patienter med substansrelaterade problem - Grund för relationsskapande

Verksamhetsområde Rättspsykiatri Sahlgrenska U. Sjukhus
CELAM –Centrum för Etik Juridik and Mental Hälsa
Göteborgs Universitet

Doktorand: Leg. Sjuksköterska, Charlotta Svensson.
Handledare: Christopher, Holmberg Ph D. Docent. Malin Hildebrandt Karlen, PhD. Docent.
Sepideh Olausson, PhD. Docent. Eirini Alexiou, PhD MD

Bakgrund

Patienter med psykiatrisk sjukdom i kombination med aggressivt beteende och problematiskt substansbruk utgör en komplex och vårdkrävande grupp. Inom rättspsykiatrin har cirka 70% av patienterna en historik av problematiskt substansbruk, vilket är en betydande riskfaktor för våld, kriminalitet, för tidig död samt förlängda vårdtider. Patienters interaktionsmönster kan påverka omvårdnadspersonals förutsättningar att bygga tillit och etablera trygga relationer.

Tidigare forskning indikerar att patienterna själva kan uppleva vården och bemötandet som straffande. För att möta denna grupp mer ändamålsenligt behövs ytterligare forskning. Målet är att bättre kunna anpassa insatserna utifrån individuella förutsättningar och att motverka den utbredda synen på patientgruppen som omotiverad.

Syfte

Identifiera de kliniska karakteristika som är relevanta för omvårdnaden av rättspsykiatriska patienter med problematiskt substansbruk.

Metod

Studiens design är retrospektiv med en kvantitativ ansats. Materialet utgörs av 199 rättspsykiatriska utredningar (RPU) som genomfördes mellan åren 2020 och 2022.

Urvalet inkluderade samtliga individer från dessa utredningar som rekommenderades rättspsykiatrisk vård och som samtidigt hade minst en substansbruksdiagnos.

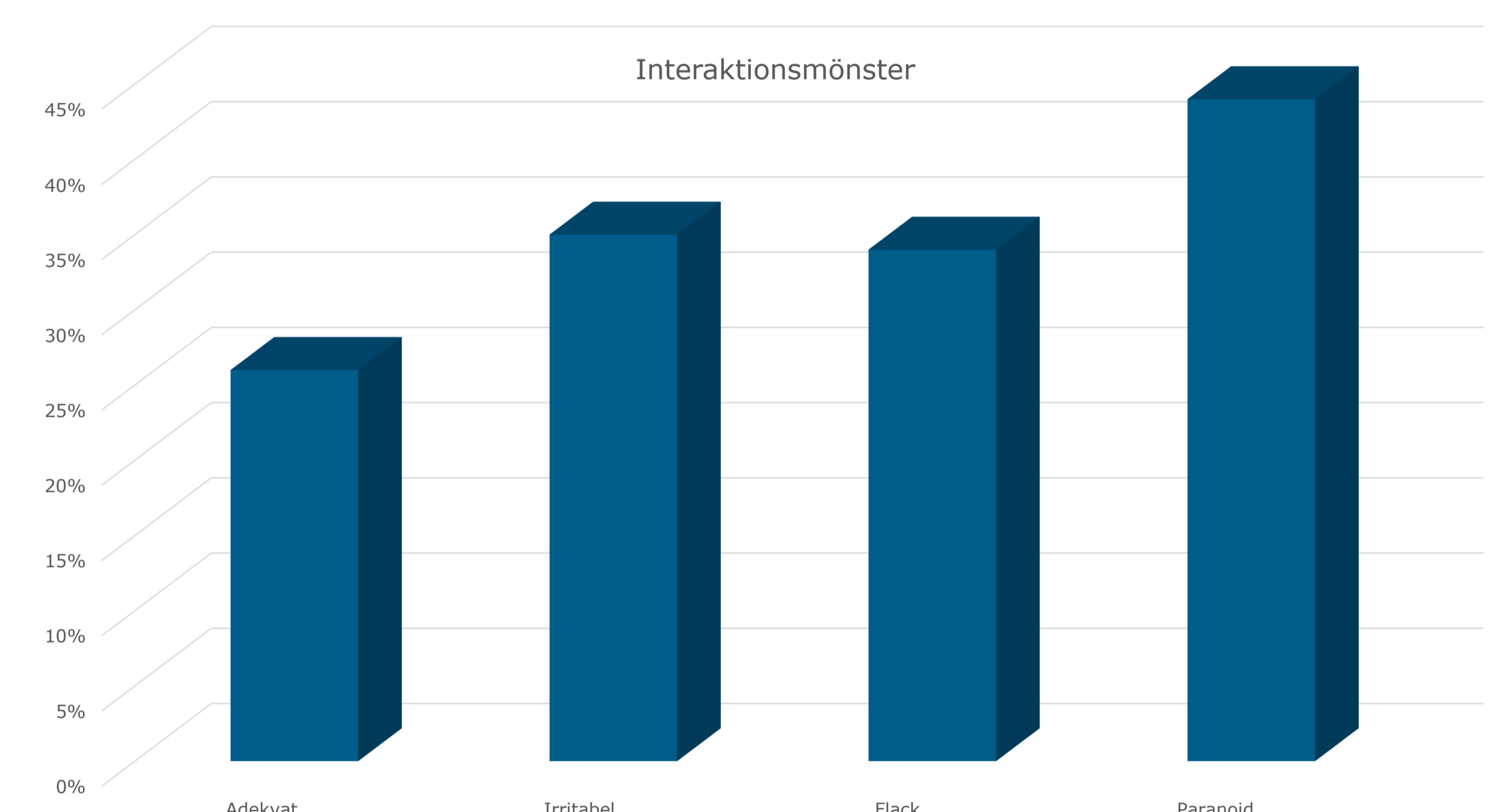
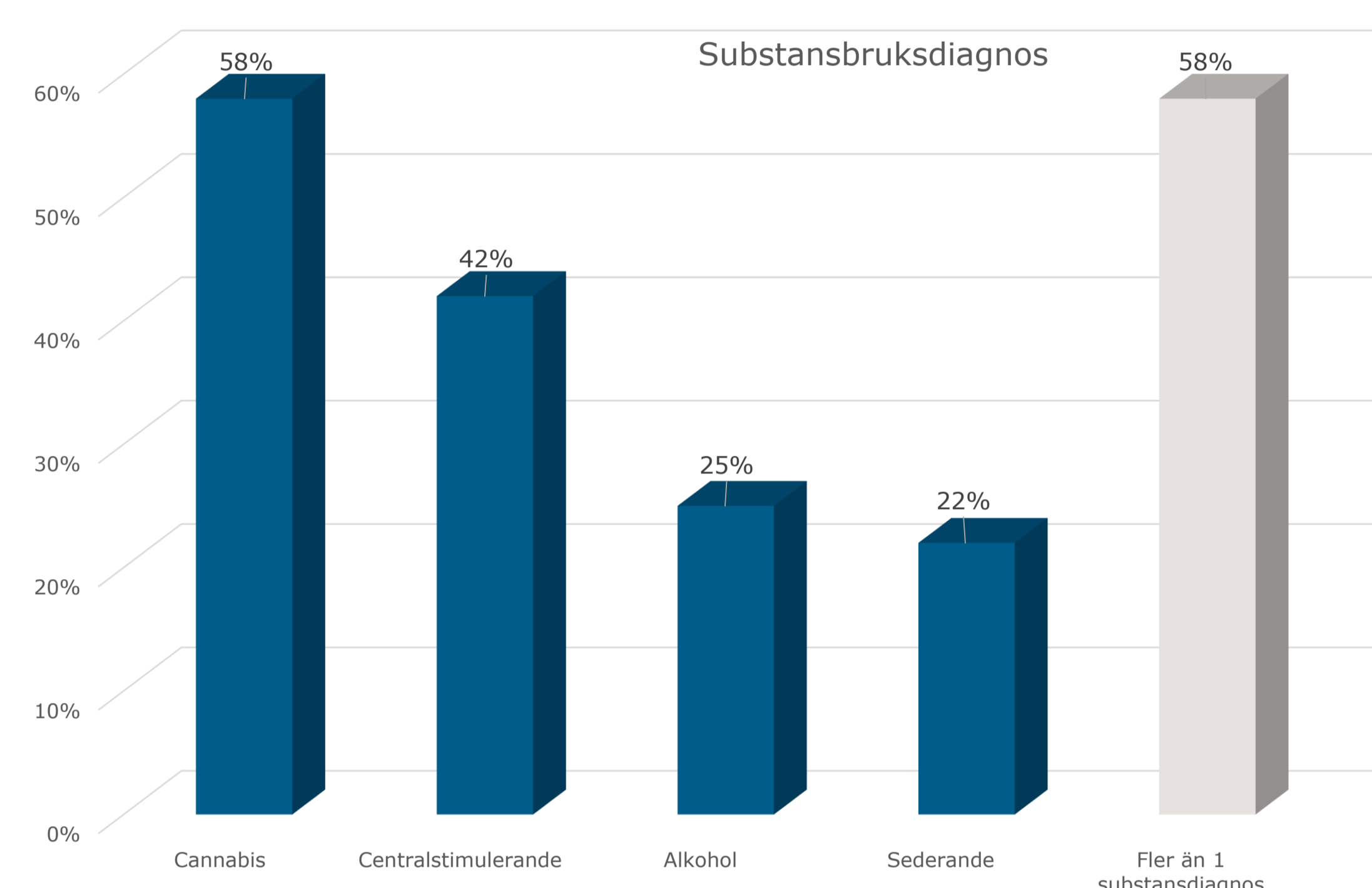
Insamlade sociodemografiska, kliniska och omvårdnadsrelaterade faktorer analyserades med hjälp av beskrivande statistik.

Resultat

Majoriteten (89%) var män, resterande kvinnor (10.5%), samt enstaka som identifierade sig icke-binärt.

De undersökta individerna var i medel 33 år gamla (min/max: 19-70 år), och de flesta debuterade i substansbruk i barn upp till 14år (37%) eller ungdomsåren (36%), medan en minoritet debuterade i vuxen ålder (14%) (ej angiven debut 14%). Analyserna visade att de vanligaste substansbruksdiagnoserna var cannabis (58%), centralstimulerande (42%) samt alkohol (25%). 58% bedömdes ha en svår eller medelsvår grad av substansbruk, och lika många hade bruk av flera olika substanser.

Under den rättspsykiatriska undersökningen bedömdes individerna ha ett (44%) paranoid, (35%) irriterat/taggigt, (34%) flackt interaktionsmönster. Avseende traumatiska upplevelser enligt HCR 20 v. 3, var (18%) viktigmisering, (20%) bristfällig uppväxt vanligt där även (30%) hade erfarenhet av båda aspekterna.

Konklusion

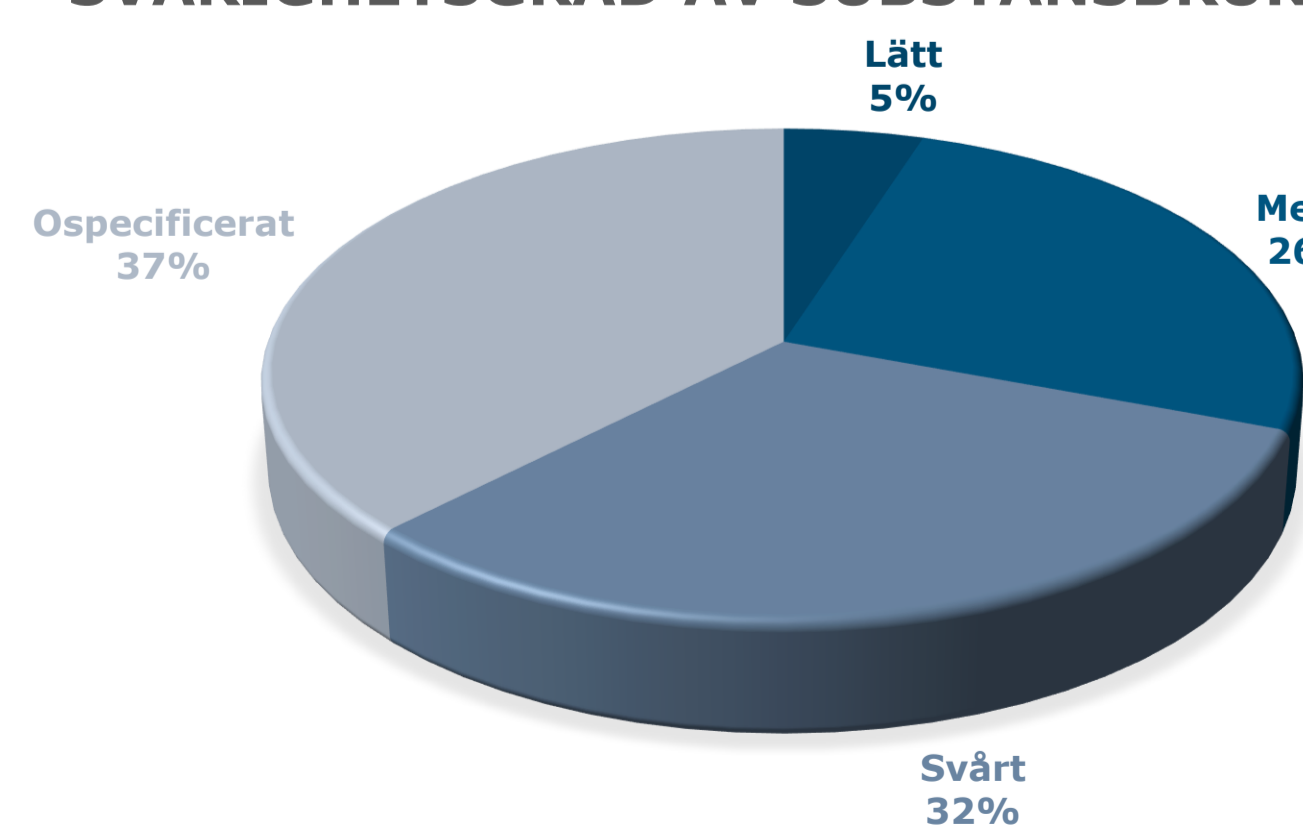
Trygga relationer är grunden till fortsatt behandling och motivationsarbete. De identifierade grupperna med olika interaktionsmönster syftar till att ligga till grund för fortsatt forskning kring bemötande och skräddarsydda individanpassade insatser.

Tidig debut i substansbruk påverkar förmågan att tänka och lösa problem, vilket personal behöver anpassa samtal utifrån. Andra aspekter att ta hänsyn till är svårighetsgrad samt förekomst av bruk av flera substanser (blandbruk). Erfarenhet av negativa händelser under uppväxt kan också påverka tilliten till andra.

Nästa steg är att resultaten i sin helhet kommer publiceras i en vetenskaplig artikel där även en latent klassanalys över subgruppsprofiler med psykiatrisk samsjuklighet kommer redovisas.

Kontakt: Charlotta.a.svensson@vgregion.se

SVÅRIGHETSGRAD AV SUBSTANSBRUKSDIAGNOS

UTSATT FÖR NEGATIVA HÄNDELSE UPP TILL 18 ÅR

